

OŠETŘOVÁNÍ ENDOSKOPŮ

doporučený postup

MUDr. Iva Šípová

Nemocnice České Budějovice, a.s.

OBSAH

- Současná legislativa
- Návrh postupu odborných společností
- Vysvětlení pojmů
- JEDNOTLIVÉ KROKY

LEGISLATIVA

- Metodický návod z roku 1999 - Zásady ošetřování endoskopických přístrojů a pomůcek
- Zákon č. 123/2000 Sb. o zdravotnických prostředcích
- Zákon č. 258 / 2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Vyhláška č. 440 / 2000 Sb.
- Vyhláška č. 195 / 2005 Sb.
- Vyhláška č. 306 / 2012 Sb.

**MÁME JIŽ 15 LET PŘEDPISY,
ALE POSTUPUJEME JEDNOTNĚ
???**

**ROZUMÍME TEXTŮM VYHLÁŠEK
???**

JAK NALÉZT JEDNOTNÝ POSTUP ???

- Leden 2014 – vytvořena pracovní skupina zástupců dvou odborných společností
 - SNEH (Společnost pro nemocniční epidemiologii a hygienu)
ČLS JEP
 - ČAS – gastroenterologická sekce sester (výbor)
- Cíl:
vytvoření jednotného a srozumitelného postupu,
aplikovatelného ve všech typech ordinací

AKTUÁLNÍ STAV ROZPRACOVANOSTI

- Pracovní skupina dokončila text, na kterém se shodli všichni členové skupiny
- PLÁN:
 - Seznámit s textem dalších lékařské i nelékařské odborné společnosti
- Termín oficiálního vydání:
září 2014 – www.sneh.cz

SEZNÁMENÍ S VLASTNÍM TEXTEM

ZÁSADY TVORBY TEXTU:

- Odpovídá české legislativě
- Je kompatibilní s návody výrobců endoskopů, dezinfektorů, speciálních skříní i dezinfekčních přípravků
- Je použitelný pro všechna endoskopická pracoviště (ambulance i specializovaná endoskopická centra) - „strom“ tzn. základní struktura“
- Je doporučený dvěma odbornými společnostmi – nejedná se o českou legislativu
- Bude volně přístupný na webu – www.sneh.cz

STRATEGIE ZAČÁTKU

1. Definice pojmů:
 - dekontaminace X dezinfekce
 - používání enzymů
2. Analogie s postupy u jiných zdravotnickými prostředky
 - předsterilizační příprava
 - sterilizace
3. Vydefinování 1. stupně a 2. stupně DD a VSD

DEKONTAMINACE x DEZINFEKCE

Vždy používáme dezinfekční přípravek

- DEKONTAMINACE slouží ke snížení počtu mikrobů na nástroji.
 - Důvod: Ochrana personálu.
- DEZINFEKCE ničí všechny mikroby požadovaného spektra účinnosti.
 - A = baktericidní
 - B = virucidní
 - C = sporicidní
 - T = tuberculocidní
 - V = fungicidní

POSTUP

1. KROK :

- DEKONTAMINACE, MYTÍ A DEZINFEKCE
ENDOSKOPU

2. KROK :

- ZÁVĚREČNÁ DEZINFEKCE NEBO STERILIZACE

PŘEDSTERILIZAČNÍ PŘÍPRAVA

obecné požadavky

- Dekontaminace povrchu (je – li kontaminovaný biologickým materiálem)
- Dezinfekce
- Mechanická očista
- (oplach vodou)
- Sušení
- Setování, balení

1. KROK : DEKONTAMINACE, MYTÍ A **DEZINFEKCE ENDOSKOPU**

- Analogie přesterilizační přípravy
- Společný pro všechny typy endoskopů
- Společný pro všechny požadované postupy
(DD, VSD, dezinfektory, sterilizace)

POSTUP:

- 1.1. Dekontaminace povrchu endoskopu
- 1.2. Ošetření dutých částí endoskopu
- 1.3. Mytí (mechanické čištění) a dezinfekce v
dezinfekčním roztoku č. 1

KROK Č. 1

➤ 1.1. Dekontaminace povrchu endoskopu

- Dezinfekční ubrousek s virucidním účinkem
 - Ochrana personálu, event. spolupacientů

➤ 1.2. Ošetření dutých částí endoskopu

- Prosátí dutých částí endoskopu dezinfekčním bezaldehydovým přípravkem nebo enzymem (uzavřený systém – nikdo není ohrožen)
 - Ošetření endoskopu – předčištění dutých částí

KROK Č. 1 - dokončení

➤ 1.3. Mytí (mechanické čištění) a dezinfekce v dezinfekčním roztoku č. 1

Požadavek na roztok: pouze baktericidní a virucidní,
denně čerstvý (i několikrát za směnu)

- Zkouška těsnosti (u flexibilních) – dle návodu výrobce
- Mechanické mytí (kartáčkování) pod hladinou roztoku
- Oplach a proplach vodou
- Vysušení rigidního nebo maximální vytlačení vody z dutých částí flexibilního endoskopu

KROK Č. 2 – ZÁVĚREČNÁ DEZINFEKCE NEBO STERILIZACE

- STERILIZACE – dle vyhl. č. 306 /2012 Sb.
 - DEZINFEKCE
 - Přístrojová dezinfekce: dezinfektor = Mycí a dezinfekční zařízení dle ČSN EN ISO 15 883 - 4 (spolupráce se servisním technikem – písemná garance)
 - Ruční dezinfekce v roztoku dezinfekčním roztoku č. 2
 - DD (dvoustupňová dezinfekce)
 - VSD (vyšší stupeň dezinfekce)
- Lze používat vícedenní roztoky č. 2

Rozdíly v postupu:

	OBLAST POUŽITÍ	POŽADOVANÉ SPEKTRUM ÚČINNOSTI ROZTOKU Č. 2	POŽADAVKY NA ZÁVĚREČNÝ OPLACH
DVOUSTUPŇOVÁ DEZINFEKCE	DIGESTIVNÍ ENDOSKOPY (FLEXIBILNÍ I RIGIDNÍ)	BAKTERICIDNÍ VIRUCIDNÍ FUNGICIDNÍ	1. ČIŠTĚNÁ VODA (AQUA PURIFICATA) 2. PITNÁ VODA – 2X ROČNĚ KONTROLA DLE VYHL. Č. 252/2004 Sb.
VYŠŠÍ STUPEŇ DEZINFEKCE	OPERAČNÍ A VYŠETŘOVACÍ ENDOSKOPY, KTERÉ NELZE STERILIZOVAT	BAKTERICIDNÍ VIRUCIDNÍ FUNGICIDNÍ TUBERKULOCIDNÍ SPORICIDNÍ	STERILNÍ VODA (AQUA STERILISATA)

SKLADOVÁNÍ

1. NA DOBU 8 HODIN

- Kryté sterilní rouškou
- V uzavřených označených kazetách nebo skříních – za aseptických podmínek

Po uplynutí 8 hodin – opakovat krok č. 2

2. NA DELŠÍ DOBU

- Speciální skříně s HEPA filtry

KONTROLA PROCESU

- Deník endoskopu (pro ruční i přístrojové mytí)
- Kontrola účinnosti dezinfekce (ne mytí) v dezinfektoru
- Kontrola ručního postupu – vyhláška neukládá

Využívat speciální postupy:

- Dezinfektory – kontrola oplachové vody
- Endoskopy – stěry z povrchu, výplachy kanálků, testy na přítomnost reziduálních proteinů

DĚKUJI ZA POZORNOST

MUDr. Iva Šípová

E-mail: sipova@nemcb.cz